EUROPOS KOMISIJA

Briuselis, 2012 06 01
COM(2012) 255 final

Rekomendacija

TARYBOS SPRENDIMAS

kuriuo Komisija įgaliojama, atsižvelgiant į Kroatijos stojimą į ES, pradėti derybas dėl Europos ekonominės erdvės susitarimo, Norvegijos Karalystės ir Europos Sąjungos susitarimo dėl 2009–2014 m. Norvegijos finansinio mechanizmo, Europos bendrijos bei jos valstybių narių ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl laisvo asmenų judėjimo ir Susitarimo su San Marinu dėl bendradarbiavimo ir muitų sąjungos pritaikymo

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

Sutartis dėl Kroatijos Respublikos stojimo į Europos Sąjungą[1] buvo pasirašyta 2011 m. gruodžio 9 d.

Europos Sąjunga ir jos valstybės narės yra sudariusios tokius susitarimus: su Norvegija, Islandija ir Lichtenšteinu dėl Europos ekonominės erdvės; dėl 2009–2014 m. Norvegijos finansinio mechanizmo; su Šveicarija dėl laisvo asmenų judėjimo; su San Marinu dėl bendradarbiavimo ir muitų sąjungos.

Susitarimai turi būti pritaikyti, kad Kroatija prie jų prisijungtų stojimo į Europos Sąjungą dieną. Dabartinės susitariančiosios šalys ir stojančioji šalis turi susitarti dėl pritaikymo sąlygų. Derybas reikėtų pradėti laiku, siekiant užtikrinti, kad dokumentai, kurie turi būti pritaikyti, įsigaliotų Kroatijos stojimo į ES dieną.

Pagal Akto dėl Kroatijos Respublikos stojimo sąlygų (toliau – Stojimo akto) 6 straipsnį, šias derybas turėtų vesti Komisija, remdamasi Tarybos patvirtintais derybų nurodymais ir tardamasi su komitetu, sudarytu iš valstybių narių atstovų.

Derybos Europos Sąjungos ir jos valstybių narių vardu turėtų būti pradėtos, atsižvelgiant į šias aplinkybes:

1. Europos ekonominės erdvės (EEE) susitarimas

Pagal Akto dėl Kroatijos Respublikos stojimo sąlygų 6 straipsnio 5 dalį Kroatija įsipareigoja prisijungti prie Europos ekonominės erdvės (EEE) tame akte nustatytomis sąlygomis. Todėl pagal EEE susitarimo 128 straipsnį Kroatija pateiks prašymą EEE.

Šiuo tikslu Komisija turėtų būti įgaliota ES ir jos valstybių narių vardu derėtis su EEE susitariančiosiomis šalimis ir Kroatija dėl Susitarimo dėl Kroatijos dalyvavimo EEE.

Remiantis patirtimi, įgyta per 2007 m. derybas dėl EEE plėtros, nustatyti tokie galimi derybų klausimai:

- Nukrypti leidžiančios nuostatos ir pereinamieji laikotarpiai. Stojimo sutartyje nustatytos nukrypti leidžiančios nuostatos ir pereinamieji laikotarpiai turėtų būti perkelti į EEE susitarimą. Mažai tikėtina, kad Norvegija, Islandija ir Lichtenšteinas prieštaraus šiam pagrindiniam principui.

- Žemės ūkio ir perdirbti žemės ūkio produktai. Kroatijos dalyvavimas EEE prekyboje gana ribotas. Vis dėlto negalima atmesti galimybės, kad Norvegija ir Islandija pareikalaus kompensacijos už galiojančių dvišalių laisvosios prekybos

[1] [Belgijos Karalystės, Bulgarijos Respublikos, Čekijos Respublikos, Danijos Karalystės, Vokietijos Federacinės Respublikos, Estijos Respublikos, Airijos, Graikijos Respublikos, Ispanijos Karalystės, Prancūzijos Respublikos, Italijos Respublikos, Kipro Respublikos, Latvijos Respublikos, Lietuvos Respublikos, Liuksemburgo Didžiosios Hercogystės, Vengrijos Respublikos, Maltos Respublikos, Nyderlandų Karalystės, Austrijos Respublikos, Lenkijos Respublikos, Portugalijos Respublikos, Rumunijos, Slovėnijos Respublikos, Slovakijos Respublikos, Suomijos Respublikos, Švedijos Karalystės, Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės (Europos Sąjungos valstybių narių) ir Kroatijos Respublikos sutartis dėl Kroatijos Respublikos stojimo į Europos Sąjungą, OL L 112, 2012 m. balandžio 24 d.].

susitarimų su Kroatija nutraukimą nuo stojimo dienos. Žemės ūkio ir perdirbtų žemės ūkio produktų klausimu dėl pritaikymo sąlygų turėtų būti susitarta reguliarių derybų metu pagal EEE susitarimo 19 straipsnį ir 3 protokolą, siekiant tolesnio prekybos šiais produktais liberalizavimo.

– EEE ir Norvegijos finansiniai mechanizmai. 2007 m. EEE plėtros susitarime visos trys EEE narėmis esančios ELPA valstybės susitarė iki 2009 m. balandžio 30 d. imtinai papildomai skirti 72 mln. EUR socialinei ir ekonominei sanglaudai išsiplėtusioje EEE remti (21,5 mln. EUR skirti Bulgarijai, 50,5 mln. EUR – Rumunijai). Vien Norvegija pagal dvi dvišales bendradarbiavimo programas papildomai skyrė 68 mln. EUR Bulgarijos (20 mln. EUR) ir Rumunijos (48 mln. EUR) ekonomikos augimui ir tvariam vystymuisi skatinti. 2009–2014 m. pagal Europos Sąjungos, Islandijos, Lichtenšteino ir Norvegijos susitarimą dėl 2009–2014 m. EEE finansinio mechanizmo visos trys EEE narėmis esančios ELPA valstybės iš viso skirs 988,5 mln. EUR socialinei ir ekonominei sanglaudai EEE remti. Remiantis Europos Sąjungos ir Norvegijos susitarimu dėl 2009–2014 m. Norvegijos finansinio mechanizmo vien Norvegija papildomai iš viso skirs 800 mln. EUR. ES derybose rėmėsi argumentu, kad EEE narėmis esančios ELPA valstybės kaip vidaus rinkos dalyvės, iš išsiplėtusios vidaus rinkos gaus tokią pačią naudą, kaip ir valstybės narės, todėl jos taip pat turėtų savo indėliu skatinti tvarų ir teisingą vidaus rinkos vystymąsi ir prisidėti prie socialinių bei ekonominių skirtumų mažinimo ES ir EEE. Atsižvelgiant į tai, kad 2013 m. numatoma pradėti EEE ir Norvegijos derybas su ES dėl 2015–2020 m. finansinių įnašų valstybėms gavėjoms, kurie turi būti nustatyti pagal 2015–2020 m. EEE ir Norvegijos finansinius mechanizmus, derybose dėl Kroatijos turėtų būti taikoma tokia pati tvarka, kokia buvo taikoma Bulgarijos ir Rumunijos atveju, o EEE narėmis esančios ELPA valstybės, įgyvendindamos EEE ir Norvegijos finansinius mechanizmus, turėtų finansiškai prisidėti prie socialinės ir ekonominės sanglaudos ES ir EEE; vis dėlto iki 2014 m. tai turėtų būti daroma proporcingai, nemažinant lėšų valstybėms gavėjoms, dėl kurių buvo susitarta anksčiau, ir taikant tuos pačius kriterijus. Papildomų lėšų skyrimas Kroatijai turėtų būti grindžiamas tais pačiais kriterijais, kurie taikomi dviem galiojantiems finansiniams mechanizmams. Peržiūrint finansinius mechanizmus taip pat reikėtų prisiminti, kad visi galiojantys dvišalės paramos susitarimai tarp EEE narėmis esančių ELPA šalių ir naujosios ES valstybės narės bus nutraukti, pastarajai įstojus į ES.

  Vykstant Bulgarijos ir Rumunijos plėtros procesui, derybose buvo susitarta, kad Komisija „gali tikrinti“, o ne „tikrina“ pasiūlytus projektus. Šis klausimas į derybas turėtų būti įtrauktas ir šįkart.

Paprastai derybos turėtų apsiriboti pagrindiniais klausimais, būtinais EEE plėtrai, kad būtų išvengta ištęstų procedūrų, kurios keltų pavojų ES ir EEE plėtros susitarimų įsigaliojimui vienu metu.

2. Šveicarija ir San Marinas

Pagal Akto dėl Kroatijos Respublikos stojimo sąlygų 6 straipsnio 2 ir 3 dalis Kroatija įsipareigojo prisijungti prie esamų valstybių narių ir Sąjungos su viena ar daugiau trečiųjų šalių ar su tarptautine organizacija sudarytų ar pasirašytų susitarimų. Toje pačioje nuostatoje

nurodyta, kad dėl Kroatijos prisijungimo prie tokių susitarimų Taryba, vieningai spręsdama valstybių narių vardu, susitaria su atitinkama trečiąja šalimi ar trečiosiomis šalimis arba tarptautine organizacija, sudarydama protokolą, pridedamą prie tokių susitarimų. Dėl šių protokolų[2] derasi Komisija, remdamasi Tarybos vieningai patvirtintais derybų nurodymais ir konsultuodamasi su komitetu, sudarytu iš valstybių narių atstovų, o juos sudaro Taryba.

Šiuo tikslu Komisija turėtų pateikti Tarybai rekomendaciją priimti sprendimą, įgaliojantį Komisiją pradėti derybas.

Susitarimas su Šveicarija dėl laisvo asmenų judėjimo

Remiantis Stojimo akto 6 straipsnio 3 dalimi, Susitarimas su Šveicarija dėl laisvo asmenų judėjimo turi būti pritaikytas, įtraukiant į jį naująją ES valstybę narę. Gali būti deramasi dėl šių klausimų:

Pereinamieji laikotarpiai. Susitarime dėl laisvo asmenų judėjimo nustatyti pereinamieji laikotarpiai, kad Šveicarija galėtų, laikydamasi konkrečių sąlygų, taikyti kiekybinius apribojimus, susijusius su galimybėmis vykdyti ūkinę veiklą. Šie laikotarpiai nevienodi: 12 metų po Susitarimo įsigaliojimo (iki 2014 m. gegužės 31 d.), 8 metai po 2004 m. protokolo dėl 2004 m. į ES įstojusių valstybių narių prisijungimo prie Susitarimo įsigaliojimo (iki 2014 m. gegužės 31 d.) ir 10 metų po 2008 m. protokolo dėl Bulgarijos ir Rumunijos prisijungimo prie Susitarimo įsigaliojimo (iki 2019 m. gegužės 31 d.)[3]. Kaip ir ankstesnės plėtros atveju, Šveicarijai turėtų būti leista nustatyti panašias į Stojimo sutartyje numatytas nukrypti leidžiančias nuostatas ir pereinamuosius laikotarpius. Šveicarijos kiekybiniai apribojimai turėtų būti apskaičiuoti pagal esamą migracijos iš stojančiosios šalies lygį ir tos šalies gyventojų skaičių.

Susitarimas su San Marinu dėl bendradarbiavimo ir muitų sąjungos

Remiantis Kroatijos stojimo akto 6 straipsnio 2 dalimi, šis susitarimas taip pat turi būti pritaikytas, įtraukiant į jį naująją ES valstybę narę. Nebuvo nustatyta jokių specialių derybų klausimų.

Todėl Komisija rekomenduoja Tarybai:

– priimti pridedamą sprendimą, įgaliojantį pradėti derybas, siekiant:

  – pritaikyti Europos ekonominės erdvės susitarimą, atsižvelgiant į Kroatijos stojimą į Europos Sąjungą,

  – pritaikyti Norvegijos Karalystės ir Europos Sąjungos susitarimą dėl 2009–2014 m. Norvegijos finansinio mechanizmo,

  – pritaikyti Europos bendrijos bei jos valstybių narių ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimą dėl laisvo asmenų judėjimo, atsižvelgiant į Kroatijos stojimą į Europos Sąjungą,

---

[2] Išskyrus susitarimų, kurie išimtinai arba iš esmės susiję su bendra užsienio ir saugumo politika, protokolus.

[3] Susitarimo 10 straipsnis, papildytas 2004 ir 2008 m. protokolais.

– pritaikyti Susitarimą su San Marinu dėl bendradarbiavimo ir muitų sąjungos, atsižvelgiant į Kroatijos stojimą į ES;

– paskelbti prie to sprendimo pridėtus derybų nurodymus,

– paskirti specialų komitetą, su kuriuo privaloma konsultuotis vedant derybas.

Rekomendacija

TARYBOS SPRENDIMAS

kuriuo Komisija įgaliojama, atsižvelgiant į Kroatijos stojimą į ES, pradėti derybas dėl Europos ekonominės erdvės susitarimo, Norvegijos Karalystės ir Europos Sąjungos susitarimo dėl 2009–2014 m. Norvegijos finansinio mechanizmo, Europos bendrijos bei jos valstybių narių ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl laisvo asmenų judėjimo ir Susitarimo su San Marinu dėl bendradarbiavimo ir muitų sąjungos pritaikymo

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 218 straipsnio 3 ir 4 dalis,

atsižvelgdama į 2011 m. gruodžio 9 d. pasirašytą Belgijos Karalystės, Bulgarijos Respublikos, Čekijos Respublikos, Danijos Karalystės, Vokietijos Federacinės Respublikos, Estijos Respublikos, Airijos, Graikijos Respublikos, Ispanijos Karalystės, Prancūzijos Respublikos, Italijos Respublikos, Kipro Respublikos, Latvijos Respublikos, Lietuvos Respublikos, Liuksemburgo Didžiosios Hercogystės, Vengrijos Respublikos, Maltos Respublikos, Nyderlandų Karalystės, Austrijos Respublikos, Lenkijos Respublikos, Portugalijos Respublikos, Rumunijos, Slovėnijos Respublikos, Slovakijos Respublikos, Suomijos Respublikos, Švedijos Karalystės, Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės (Europos Sąjungos valstybių narių) ir Kroatijos Respublikos sutartį dėl Kroatijos Respublikos stojimo į Europos Sąjungą[4], ypač į jos 3 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į Aktą dėl Kroatijos Respublikos stojimo sąlygų ir Europos Sąjungos sutarties, Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo bei Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties pritaikomųjų pataisų[5], ypač į jo 6 straipsnio 2 ir 5 dalis,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

kadangi, atsižvelgiant į Kroatijos stojimą į ES, reikia pradėti derybas dėl šių susitarimų: Europos ekonominės erdvės susitarimo, Norvegijos Karalystės ir Europos Sąjungos susitarimo dėl 2009–2014 m. Norvegijos finansinio mechanizmo, Europos bendrijos bei jos valstybių narių ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl laisvo asmenų judėjimo ir Susitarimo su San Marinu dėl bendradarbiavimo ir muitų sąjungos, pritaikymo,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Komisija įgaliojama, atsižvelgiant į Kroatijos stojimą į ES, Europos Sąjungos ir jos valstybių narių vardu derėtis dėl Europos ekonominės erdvės susitarimo ir Norvegijos Karalystės ir

[4] OL L 112, 2012 m. balandžio 24 d.
[5] OL L 112, 2012 m. balandžio 24 d.

Europos Sąjungos susitarimo dėl 2009–2014 m. Norvegijos finansinio mechanizmo pritaikymo.

2 straipsnis

Komisija įgaliojama, atsižvelgiant į Kroatijos stojimą į ES, Europos Sąjungos ir jos valstybių narių, taip pat Kroatijos Respublikos, jei įsigalios Stojimo sutartis, vardu derėtis dėl Europos bendrijos bei jos valstybių narių ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl laisvo asmenų judėjimo ir Susitarimo su San Marinu dėl bendradarbiavimo ir muitų sąjungos pritaikymo.

3 straipsnis

Derybų nurodymai pridėti priede.

4 straipsnis

Derybos vedamos konsultuojantis su [specialaus komiteto pavadinimas, kurį įrašo Taryba].

5 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Komisijai.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas

PRIEDAS

DERYBŲ NURODYMAI

dėl Europos ekonominės erdvės susitarimo, Norvegijos Karalystės ir Europos Sąjungos susitarimo dėl 2009–2014 m. Norvegijos finansinio mechanizmo, Europos bendrijos bei jos valstybių narių ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl laisvo asmenų judėjimo ir Susitarimo su San Marinu dėl bendradarbiavimo ir muitų sąjungos pritaikymo, atsižvelgiant į Kroatijos stojimą į ES

1. PAGRINDINIS TIKSLAS

Paminėtų susitarimų pritaikymas, kad Kroatija galėtų prisijungti prie šių susitarimų jai stojant į ES, ir atitinkamų finansinių įnašų peržiūra, siekiant sumažinti ekonominius ir socialinius skirtumus išsiplėtusioje ES.

2. DERYBŲ PRADŽIA

Stojančioji šalis ir Islandija, Lichtenšteinas, Norvegija, Šveicarija, San Marinas derybas dėl paminėtų susitarimų pritaikymo turėtų pradėti kaip įmanoma greičiau.

3. GALIOJANČIŲ SUSITARIMŲ PRITAIKYMUI SKIRTŲ PRIEMONIŲ TURINYS

Stojančioji į ES naujoji valstybė narė turi prisijungti prie susitarimų.

Susitarimas dėl Europos ekonominės erdvės (EEE susitarimas) ir Susitarimas dėl Norvegijos finansinio mechanizmo

Akte dėl Kroatijos Respublikos stojimo sąlygų nustatytos nukrypti leidžiančios nuostatos ir pereinamieji laikotarpiai turėtų būti perkelti į EEE susitarimą. Iki 2014 m., remiantis tais pačiais kriterijais, kurie taikomi galiojantiems mechanizmams, Kroatijai turi būti proporcingai padidintos EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų lėšos. Derybos turėtų kiek įmanoma apsiriboti pagrindiniais klausimais, būtinais EEE plėtrai.

Europos bendrijos bei jos valstybių narių ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimas dėl laisvo asmenų judėjimo

Turėtų būti perkeltos Stojimo akte nustatytos nukrypti leidžiančios nuostatos ir pereinamieji laikotarpiai. Šveicarijos kiekybiniai apribojimai turėtų būti apskaičiuoti pagal esamą migracijos iš stojančiosios šalies lygį ir tos šalies gyventojų skaičių.

Susitarimas su San Marinu dėl bendradarbiavimo ir muitų sąjungos

Šis Susitarimas turi būti pritaikytas, kad į jį būtų įtraukta Kroatija, jai įstojus į ES. Nebuvo nustatyta jokių specialių derybų klausimų.

4. RATIFIKAVIMAS IR ĮSIGALIOJIMAS

Derybas reikėtų užbaigti per kuo trumpesnį laiką, kad dokumentai, kurie turi būti pritaikyti, įsigaliotų Kroatijai įstojus į ES. Numatyta, kad dokumentams, kurie turi būti pritaikyti, neįsigaliojus stojimo dieną, jie turėtų būti taikomi laikinai, laikantis atitinkamos ES ir susijusių šalių tvarkos.

FINANSINĖ PAŽYMA

DATA

1. BIUDŽETO EILUTĖ: netaikoma — ASIGNAVIMAI:

2. PAVADINIMAS:

Šių mišrių susitarimų pritaikymas, atsižvelgiant į Kroatijos stojimą į ES:
Europos ekonominės erdvės (EEE) susitarimas
Europos Sąjungos ir Norvegijos Karalystės susitarimas dėl 2009–2014 m. Norvegijos finansinio mechanizmo
Europos bendrijos bei jos valstybių narių ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimas dėl laisvo asmenų judėjimo
Susitarimas su San Marinu dėl bendradarbiavimo ir muitų sąjungos

3. TEISINIS PAGRINDAS:
SESV 207, 217 ir 218 straipsniai

4. TIKSLAI:

5. FINANSINIS POVEIKIS Nėra	12 MĖN. LAIKOTARPIS (mln. EUR)	EINAMIEJI FINANSINIAI METAI [n] (mln. EUR)	ATEINANTYS FINANSINIAI METAI [n+1] (mln. EUR)
5.0 IŠLAIDOS - IŠ ES BIUDŽETO (GRĄŽINAMOSIOS IŠMOKOS IR (ARBA) INTERVENCIJOS) - IŠ NACIONALINIO BIUDŽETO - KITŲ SEKTORIŲ	Nėra	Nėra	Nėra
5.1 ĮPLAUKOS - ES NUOSAVIEJI IŠTEKLIAI (MOKESČIAI IR (ARBA) MUITAI) - NACIONALINIAI	Nėra	Nėra	Nėra

	[n+2]	[n+3]	[n+4]	[n+5]
5.0.1 NUMATOMOS IŠLAIDOS				
5.1.1 NUMATOMOS PAJAMOS				

5.2 APSKAIČIAVIMO METODAS:

6.0	AR PROJEKTAS GALI BŪTI FINANSUOJAMAS IŠ ASIGNAVIMŲ, ĮRAŠYTŲ Į ATITINKAMĄ EINAMOJO BIUDŽETO SKYRIŲ?	TAIP
6.1	AR PROJEKTAS GALI BŪTI FINANSUOJAMAS PERVEDANT LĖŠAS IŠ VIENO EINAMOJO BIUDŽETO SKYRIAUS Į KITĄ?	NE
6.2	AR REIKĖS PAPILDOMO BIUDŽETO?	NE
6.3	AR ASIGNAVIMUS REIKĖS ĮTRAUKTI Į BŪSIMUS BIUDŽETUS?	NE

PASTABOS: